

Szerkesztési iroda:

Nagyberek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 26. szám.

Szerda, febr. 3.

Kulturmunka a vármegyében.

— Irodalmi és művészeti est Törökbecsén. —

— február 3.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület február elsején Törökbecsén tartotta idei második irodalmi és művészeti estélyét.

Az előtte való perjamosi estély önkéntelenül arra készíteti az embert, hogy párhuzamot vonjon a kettő között, azonban ez bajos dolog. Mindkét vidék lelkesedése, érdeklődése olyan nagy arányú volt, hogy különbséget ebben a tekintetben aligha lehet vonni a kettő között.

Kulturális és nemzeti szempontból azonban a törökbecsei estély mégis súlyosabb volt. Itt szerb polgártársaink közömbös ment a kultúregyesület, hogy a kultúra jegyében megértést, becsülést teremtsen a vármegye lakosságának nagy részét tevő szerbség és a magyarság között. A megértés alapját voltaképpen itt már nem kellett lerakni, mert tavalyi törökbecsei estélyével a kultúregyesület az alapokat lerakta, de az alapot továbbépíteni szintoly nagy jelentőségű munkásság.

És Törökbecse s vidékének szerbsége ezúttal is szeretettel egyesült a kultúrában a magyarsággal s oly nagy számban jöttek el szerb anyanyelvű polgártársaink, amely a magyar kultúrának büszkesége lehet s a legjobb út és mód arra, hogy az esetleges félreértéseket eloszlassa s az áldatlan ellentéteket hazánk és e vármegye különböző ajku lakossága között eloszlassa. Hogy ezt szerb polgártársaink Törökbecsén megértik, ezért csak a legteljesebb elismeréssel lehet szólni róluk s a legszebb reményt nyújtja arra, hogy a magyarsággal való testvéries együttélés mindjobban meg fog erősödni.

A törökbecsei estély február elsején, hétfőn este volt az ottani Royal-szálloda összes termeiben.

Az egyesület vezetősége részéről dr. Vincze Erő m. főjegyző, az egyesületnek közismert, lelkes és fáradhatatlan igazgatója és Somfai János titkár ment ki Törökbecsére, akiket Nagybecskerekéről Marton Andor gazdasági egyesületi titkár, dr. Soós Ferenc árvászeki ülnök, dr. Kéler Béla és Grandjean Jenő kísért.

A vendégeket a becei állomásnál dr. Csávossy Ignác, a törökbecsei járás közszeretében álló főszolgabírája, dr. Pataj Sándor kir. járásbíró, Breitkopf Kálmán közs. jegyző fogadta a rendező-bizottság élén.

A megérkezés után a vendégek dr. Csávossy főbíró vendégszerető házához vonultak, ahol uzsonna volt.

Az estély 8 órakor kezdődött a „Royal-szálloda” nagytermében, ahová oly rengeteg számú közönség gyűlt össze, hogy nagyrésze nem fért be a terembe. A közönség sorában ott volt a beceiek közül Csávossy Ignác főszolgabíró, Istvánffy István kir. közjegyző, Breitkopf Kálmán községi jegyző, dr. Davidovics Bogdán ügyvéd, Szivcevsz Partenia gör. kel. szerb lelkész, dr. Weliacha Károly, tb. főszolgabíró, Pataj Béla és Boros Ferenc kir. járásbíró, dr.

Könczöl József polgári iskolai igazgató, dr. Szamek Gusztáv, dr. Kanitz Dezső, dr. Bácsmegeyi Elek ügyvéd, dr. Tószögi A., dr. Grün Mór orvos, Pokoly István tanár, Bartók Jenő állomásfőnök, Barcsai Márk postafőnök, Lélek Károly postafőtiszt, Huszár Aurél bírósági jegyző, Berohn Gyula nagykereskedő, Stolar László adótárnok, Rankovics I., Joanovics Dusan telekkönyvezető, Grisza Mihály bérlő, Schlesinger Izidor nagykereskedő, Garai Izsó bankigazgató, dr. Auber mann Miklós, Déry Sándor, Richter Hugó, Jovánovics Giga nyomdatulajdonos, László B. Jenő szerkesztő, Sebestyén Károly, Kiss Vidor, Zvipp Dezső, Bokor Ármán és még számosan. A becsereki vendégeken kívül vidékről ott voltak a többek közt Jankovics Szilárd melencei, Viaskalics Milán kumáni, Rankovics Szvetozár aracsai községi jegyzők, Bodnár Sándor melencei segédjegyző, Gyarmathy Dénes rendőrkapitány (Esztergom), Rác Endre (Óbecse), dr. Kaczander Ármán orvos (Aracs), Strausz Béla (Torda), Grünberger József (Nagybecskerek) stb. Kivülük természetesen nagyszámú bájos asszony és leánysereg töltötte el a termet, diszél és fényül az estélynek.

Az estélyt Klein Mariska kisasszony nyitotta meg Váradi Antal „Rákóczi Rodostóban” című versének elszavalásával, s a kisasszony szép lendületes szavalását zúgó tapsok követték.

Utána dr. Vincze Erő megyei főjegyző, a kultúregyesület igazgatója jött sorra, aki még előadói tisztet is vállalt az estélyen. Vincze Erő az iparművészettről tartott nagyhatású szellemes s e mellett rendkívül tanulságos és érdekes előadást, ismertetvén a különböző törekvéseket és irányokat az iparművészetben, melyek Ruskin és a prerafaelisták művészetéből fejlődtek ki. Kifejtette a magyar iparművészet nagy jelentőségét s háziiparunk fontosságát, melyből elsőrangú magyar műipari tárgyak kerülnek a piacra. Végül buzdította a közönséget a magyar műipari tárgyak iránt való figyelemre s a külföldi selejtes gyáripari termékek helyett ezek beszerzésére. Vincze Erő előadását mindvégig a legteljesebb figyelemmel, érdeklődéssel s látható tetszéssel hallgatta a közönség, amely azután percekig tartó tapssal honorálta a kultúregyesület igazgatójának kitűnő előadását.

Harmadik szereplő volt a műsorban Gyarmathy Mariska kisasszony, fővárosi konzervatóriumi növendék, aki pompás hangjával rendkívüli tetszés mellett énekelte el Erkelnek egyik szerzeményét, majd a „Csinom Palkó” című kuruc-dalt, amelyeket a közönség kívánságára még meg kellett tóldania két magyar dallal. A kisasszonyt dr. Könczöl József kísérte zongorán igen szabatosan.

Öt követte azután Sz. Szigethy Vilmos, a jeles író, vármegyénk szülőtte, aki a kultúregyesület meghívására nagy örömmel jött Törökbecsére, hogy szülővármegyéjében a kultúrának szolgálatot tehessen. Szigethy „A haragvó istenke” című bájos, finom novelláját olvasta föl nagy tetszés mellett.

Az estély műsorának utolsó száma Rác Endre óbecsei kántor éneke volt, aki igazán remek hangjával folytonos zajos tetszés mellett adott elő szebbnél-szebb magyar nótákat, a

melyekért a közönség viharos tapokkal jutalmazta.

Az estély műsora ezzel kimerült s a közönség az igazi műélvezet hatása alatt oszlott szét a termekbe, míg a fiatalság a tánchoz kezdett.

E tudósításunk befejezéseül kötelességünk a legnagyobb elismeréssel megemlékezni dr. Csávossy Ignác főszolgabíróról, valamint szeretetre méltó bájos nejeéről és Pataj Sándor kir. járásbíróról, mint, akik a rendezőséggel együttesen páratlan lelkesedéssel munkálkodtak az estély sikere érdekében, amely siker még fölülmulja a tavalyi törökbecsei kultúrestély ismert szép sikerét is.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 113. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) február havi előadásai a következők:

Február 3. 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

Február 10. 8-tól 9-ig Vegytan; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

Február 12. 8-tól 9-ig Nemzetgazdaságtan; 9-től 10-ig Fizika.

Február 17. 8-tól 9-ig Vegytan; 9-től 10-ig Elektrotechnika.

Február 24. 8-tól 10-ig Vegytan.

Február 26. 8-tól 9-ig Elektrotechnika, 9-től 10-ig Magyar irodalom.

Február 8 Közigazgatási bizottság gyűlése.

— Személyi hírek. Botka Béla főispán és dr. Perisics Zoltán polgármester ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utaztak.

— Gyertyaszentelő Boldogasszony. A róm. kath. egyház tegnap ünnepelte meg Gyertyaszentelő Boldogasszony napját, mely alkalommal d. e. 10 órakor a helybeli róm. kath. templomban először gyertyaszentelés, majd körmenet és zenémise volt. A zenémisén, melyet Magyary Pál pápai kamarás celebrált fényes papi segédlettel, az egyházi ének- és zenekar a Gruber-féle „Misé”-t adta elő Weninger karnagy vezetésével. Ugyancsak a tegnapi napon kezdtek meg Kössler és Ulmer pátterek német missziójukat is.

— Kinevezés. A m. kir. kereskedelmi miniszter László Lajos nagybecskereki postafőnököt posta- és távirtda felügyelővé nevezte ki.

— A missziók első napja. A legszelebbebb rétegekben is nagy érdeklődéssel várt missziók első napja tegnap folyt le rengeteg számú közönség részvételével. Az előző napok hirdetései s a közel 1 hónapig tartó előkészület eredményeként Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén 9 órakor nagyszámú közönség gyűlt össze a római katolikus plébánia-templomban, mely azt zsufozásig megtöltötte. Délelőtt 9 órakor Magyary Pál kamarás-plébános vezetése alatt nagyszámú fényes asszisztencia ment a paplakba a misszióra küldött redemptorista atyáért, P. Koessler és Ullwer missziós papokért. Rövid beszéddel üdvözölte a plébános a ft. Atyákat, kik harangzúgás között, az orgona hangjai mellett vonultak be a templomba; a portálénál Magyary plébános a szentelvízhintővel fogadta az atyákat, üdvö-

A „Magyar Király Szálloda” éttermében ma február 3-án és következő napokon egy kitűnő

női zenekar hangversenyez

Andrée A. József karmester vezetése mellett.

Kezdeté 7 órakor.

Szabad bemenet.

133—1.1

Számos látogatást kér Fein Fülöp, szállodás.

zölvén őket az irás szavával: Áldott, ki az Ur nevében jön! Az atyák a Benedictus zsolnárt énekelve haladtak az assisztenciával a főoltárig, ahol Veni Sancte volt az oltárszentség kitétele mellett. Ezután Magyar Pál papai kamarasplébános lélekhez szóló beszéddel ajánlotta az atyák buzgó érdeklődésébe, munkájuk eredményességébe Nagybecskerek rk. közönségét, kérve, hogy a missziókat megkezdve, hirdessék az evangélium igazságát, a katolikus tanítást, az Ur Jezust. Megható jelenet volt, midőn a plébános a feszületet, mint a teljes, lelkek feletti hatalom jelét az atyáknak átadta. A bensőséges, nagy hatást, amit ez a plébános kevés, de gondolatokban mély beszéde eredményezett, csak fokozódott, midőn a missziók főnöke, P. K o e s s l e r a szószékre lépett. Nagy várakozás előzte meg a felépését, feszületen lesték minden szavát a főtisztelendő atya mesteri előadása megfelelt-e várakozásnak. Már a megjelenése is különös. Hozzá vagyunk szokva a szószéken fehér karínges, stólasz predikátort látni. A főt. Atya fekete reverendájában, mély, erős hangjával, lassu beszédmodorával meglepetést keltett. Az előadása rendkívül természetes: stílusával nem a beszéd szépségére, mint inkább a hangsúlyozott igazság egyszerű beállítására, megérthetőségére törekszik. Hasonlatai könnyűek, kéznél fekvők. Elvezetettel hallgatta az óriási közönség az előadást, amit különben kivétel nélkül mindenki szívhez hatónak, könnyűnek és természetesen talált. Utána Magyar Pál kamarasplébános megtartotta a gyertyaszentelést, körmenetet s a nagymisést. Délután P. Ullwer tartott 3 órákos szent beszédet. Az ő előadása rendkívül egyéni. Minden póz nélküli, beszélgető hangja, tréfás, de azért komoly és célirányos megjegyzései feltétlenül megtalálták az utat a szívhez és észhez egyaránt.

Ma délután érkeznek meg a jezsuita atyák, kiknek magyar nyelven tartandó előadásait különösen városunk előkelősége várja nagy érdeklődéssel.

— **Husvét gyónás és áldozás a misszió alatt.** Dr. Csernoch János esanádi megyés püspök a helybeli római kath. plébániához érkezett leiratában az apostoli szentszéktől nyert felhatalmazás alapján kijelentette, hogy a misszió alatt végzett szent gyónás és áldozással a hívek a husvét gyónás és áldozás kötelezettségének is eleget tesznek. A nagybecskereki híveknek adott a rendkívüli kedvezmény ma délután a templomban kihirdettetett.

— **Kalazanti ünnepély a főgimnáziumban.** A nagybecskereki főgimnázium tegnap lélekemelő szép ünnepélyt rendezett a kegyes-rend alapítójának, Kalazanti szent Józsefnek emlékeztérére. Az ünnepélyen, amelyen szép számú közönség is vett részt, az intézet növendékei adtak elő szép zene- és énekszámokat, valamint alkalmi költeményeket. Az ünnepély legkiemelkedőbb pontja Králik Lászlónak, az intézet kiváló tanáranak magas szárnyalású ünnepi beszéde volt, amelyben nagy hással méltatta Kalazanti Józsefet. A szép beszédet zajos tapsokkal honorálta a közönség.

— **Utóállítás.** A nagybecskereki Rezső-laktanyában holnapután, február hó 5-én délelőtt 9 órakor tartják meg a szokásos utóállítást.

— **A szabad iskolából.** A kulturegyesület nagybecskereki munkásgimnáziumában ma este 8-9-ig fizikai, 9-10-ig nemzetgazdaságtani előadás lesz.

— **Az istentiszteletek rendje a misszió alatt.** A németajku kath. hívek számára tegnap gyönyörű sikerrel megkezdett szent misszió rendje immár véglegesen megállapított. Hétköznapokon a szent misszió alatt reggel 1/8 órakor szentmise, 8 órakor német misszió beszéd, utána 9-10-11-kor szentmisek. Este 6 órakor rózsafüzérimádság, 1/2-7-kor német misszió beszéd. Vasárnap a német misszió beszéd 10 órakor lesz. Ezenkívül pénteken délután 2 órakor a kath. férfiak, vasárnap d. u. 2 órakor az ifjak, kedden d. u. 2 órakor a hajadon leányok számára külön szentbeszéd lesznek. Ma délután 2 órakor volt a szent beszéd a nők számára. A magyar misszió rendje P. Jámber és Varga megérkezése után, kik ma este jönnek meg Budapestről, fog megállapítani és kellően közhírre tétetni. Csütörtökön délután 1/2-5 kor a magyar páterek bevonulnak a templomba és 5 órakor lesz az első magyar misszió beszéd. A magyar prédikációk előre láthatólag naponta délelőtt 9 kor és este 5 órakor lesznek.

— **A nagyikinda—nagybecskereki országot.** Lapunk hétfői számában a fenti cím alatt közzétett híreket más oldalú beható információk alapján még az alábbiakkal egészítjük ki: A kiépített uton leendő közúti közlekedés Nagybecskerekéről Nagyikindáig egyrészt Melence—Torda—Basahidon át mintegy 4 kilométernyi kerülővel, másrésztől Ittvárnok—Torda—Basahidon át mintegy 5 kilométernyi kerülővel már

is biztosítva van. Ha tehát a Melence és Basahid közti utszakas is kiépülne, három párhuzamos kiépített ut vezetne Nagybecskerekéről Nagyikindára. Ilyen luxust pedig Torontálmegye, a vicinális vasutak tulságos segélyezése által felette megterhelt utalappal, — nem engedhet meg magának, annál kevésbé, mivel Melence és Basahid közt a közúti forgalom számba sem vehetően csekély és mert még számos más jogos és fontos közúti igény vár kielégítésre. A fenti tényállás mellett és tekintettel arra is, hogy Basahid Nagyikindára, Melence ellenben Nagybecskerekre gravitál; Nagyikinda r. t. város állásfoglalása érthetetlen annál is inkább, mivel a meglévő vasúti összeköttetés mellett, az azzal csaknem párhuzamosan haladó hosszú járatu közúti közlekedés mint ilyen rendkívül sokat veszített jelentőségéből s Nagyikinda r. t. városának egyébként is teljesen közömbös lehet az, hogy a közút Melence és Basahid között kiépül-e, valamint az is, hogy 4 vagy 5 kilométernyi csekély kerülővel s mily uton jut el az esetleges és ily kiterjedésben minden esetre jelentéktelen közúti forgalom Nagybecskerekéről Nagyikindára. De különben sines arról szó, hogy a melence—basahidi utszakas ne építtessék ki, hanem csupán arról, hogy egy az utalapot nagyon is igénybe vevő ut ügyének elintézéséig a kérdéses ut kiépítése függőben tartassék, ami legfeljebb egy pár heti halasztást jelent.

— **Műkedvelői előadás Padén.** Padéről írják lapunknak: Magyar- és Szerbpadé községek magyarajku ifjúsági egyesülete folyó évi január hó 30-án este a polgári és gazdakör összes helyiségeiben jótékony célú műkedvelői előadást rendezett, mely alkalommal színre került Géczy István a „Gyimesi vadvirág” című népszínműve. A rendezést Haib János és Grünwald Béla állami tanítók vezették, a műkedvelők pedig csupán itteni földműves fiatalságból állottak. Az előadók szerepeiket kitünően adták elő, ami a főt említtet tanítók fáradságot nem ismerő tevékenységüknek köszönhető. A község lakossága még nem igen részesült ily élvezetes estélyben s hogy milyen nagy érdeklődés volt iránta, azt bizonyítja az, hogy az estély tisztá jövedelme 130 korona volt, amely összeg az ifjúsági egyesület céljaira fog fordított. Az előadáson és azt követő táncmulatságon, mintegy 200-an vettek részt. Az estélyen a Torontálmegyei Közművelődési Egyesület is képviseltette magát, amennyiben erre a nagyikindai járás szeretett főszolgabíráját, Horváth Zoltánt kérte fel a megjelenésre s a főbíró is nagy elismeréssel szól az előadásról.

— **Tűz.** Ma délelőtt 11 óra után az észak-utai sorompónál tűz ütött ki, szerencsére azonban a tűz nem volt valami veszedelmes jellegű, mert mindössze csak egy rakás szalma gyuladt ki s a gyorsan kivonult tűzoltóság hamarosan eloltotta a tüzet.

— **Tüdővész elől a halálba.** Zsigmondfalváról vesszük a hírt, hogy ott egy Ruicsék nevű kovácsmester tegnapelőtt a padlason felakasztotta magát s mire észre vették, már halott volt. Tettének okát nem tudják biztosan, de úgy hiszik, hogy a tüdővész elől menekült a halálba.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 6. A torontái atletikai klub estélye az olasz földregés sujtottak javára.
 Február 6. Kereskedelmi alalmazotok táncestélye
 Február 13. Vasutasok bálja.
 Február 13. Paraszobál.
 Február 20. Felsőkereskedelmi iskola hangversenye.
 Február 20. A rom. kath. egyházi dalárda cabaret-estélye.
 Február 20. Iparosbál.
 Február 23. Filharmonikusok Calico-estélye.

— **A törökbecsei kulturstély.** A február elsején Törökbecsén tartott kulturstélyt reggelig tartó tánc követte, amelynél a nagyszámú hölgyek seregéből a rendezőségnek a következő névsort sikerült összeállítani.

A szönyeggyári tisztviselők mulatsága. A nagybecskereki szönyeggyári tisztviselői kara hétfőn este táncmulatságot rendezett a Lloydban, amelyen részt vett dr. Várady Imre orsz. képviselő is, s amely minden tekintetben jól sikerült. igaz ugyan, hogy a mulatságon nem voltak valami tulságos sokan, de akik részt vettek, bizonyára kellemesen fognak visszaemlékezni a hétfői estére, amely kedélyesség dolgában semmi kívánni valót nem hagyott hátra s a közönség a legfeszitlenebbül egész reggelig mulatott.

Richter Hugóné, Sáfrány Lajosné, Sebestyén Károlyné, dr. Soós Ferencné (Nagybecskerek), Soós Károlyné, Sipos Györgyné (Aracs), dr. Szamek Gusztávné, Szivesey Parteniáné, dr. Szabados Józsefné (Óbecse), Schlesinger Gézané, Stoll Károlyné (Aracs), Schlesinger Izidorné, Tomaniczka Józsefné, Tura Róbertné, dr. Weliacha Károlyné, Weliacha N.-né (Óbecse), Veres Endréné, Wagner Kálmáné, öz. Zambellinné, Zwipp Rezsóné.

Leányok: Brunner N., Davidovics Olga, Davidovics Danica, Gyarmathy Margit, Gyarmathy Mariska (Esztergom), Garai Ilonka, Grünberger Biri, Jankovics N., Joanovics Mella, Kanitz Juliska, Kovacevics Danica, Klein Mariska, Lévy Mariska, Luxeder Böske, Luxeder Rózi, Löbl Mancsi, Makk Ilonka, Makk Margit, Martin Annuska, Nedelkovics Julka, Sáfrány Katica, Witz Ilonka.

— **Tűzoltó-bál.** Az idei farsang egyik igen sikerült mulatsága volt a hétfői estélyi tűzoltó-bál, melyet a helybeli tűzoltó-egylet rendezett a kaszinóban. A mulatság fényét itt nagyban emelte az, hogy szokás szerint közéletünk előkelőségei is megjelentek a táncestélyen. Így például ott láttuk Borka Béla főispánt nejevel, Jankó Agoston alispánt és nejét, dr. Várady Imre orsz. képviselőt, Kajtar Jenő nagyikindai rendőrkapitányt, Strossz Béla városi főjegyzőt s b. A táncmulatságon nagyszámú közönség vett részt s csak a reggeli órákban ért véget a vidám tánc.

— **A „Sirályok” táncestélye.** Az a jó hír, mely a „Sirályok” táncmulatságairól általánosan el van terjedve, a tegnapi estélyi mulatság alkalmával nemcsak hogy megerősítést nyert, de a jövőben bizonyára még fokozottabb mértékben fog a köztudathoz átmenni, mert az idei farsang alatt kevés olyan mulatság volt, mely minden tekintetben oly jól sikerült volna, mint a Sirályok tegnapi táncestélye a Lloydban, de az is bizonyos, hogy ez a siker nagyrészt a rendezőség és az egylet tagjai érdeme, akik valóságos „dolgozók” azon, hogy a közönség jól érezze magát és — ami ma már ritkaság — gondoskodtak arról, hogy a hölgyek táncoljanak, jól mulassanak, s hogy az egész mulatság minél feszitlenebb, minél családiasabb jellegű legyen. A rendezőség gondoskodott változatosságról is s a táncszünetek alatt Giovanni Buzolich fogtechnikus, fiatal-ságunk egyik szimpatikus tagja két olasz operaszünetet énekelte el valóságos művészetével. Ugyancsak nagy sikert és zajos tetszést aratott Fazekas Andor is, aki „Gulyás Miska és Káposzta Sári” című humoros versetörténetet adta elő jóízűen. A mulatság különben a legjobb hangulatban egész reggelig tartott. A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség a következőkben állította össze:

A szönyeggyári tisztviselők mulatsága. A nagybecskereki szönyeggyári tisztviselői kara hétfőn este táncmulatságot rendezett a Lloydban, amelyen részt vett dr. Várady Imre orsz. képviselő is, s amely minden tekintetben jól sikerült. igaz ugyan, hogy a mulatságon nem voltak valami tulságos sokan, de akik részt vettek, bizonyára kellemesen fognak visszaemlékezni a hétfői estére, amely kedélyesség dolgában semmi kívánni valót nem hagyott hátra s a közönség a legfeszitlenebbül egész reggelig mulatott.

A szönyeggyári munkásai ugyancsak hétfőn este a Pest-szállodában rendeztek mulatságot, a mely szintén jól sikerült.

Esküdtszék.

§ Meggyilkolt községi bíró. Mint már megírtuk, a nagybecskereki kir. törvényszék, mint esküdtbíró J unker János törvényszéki bíró elnöklésével hétfőn kezdte el tárgyalni P a s z u l a Péter 21 éves, nagymargitai lakos bűnügyét, akit az ügyészség gyilkosság bűntettével vádol, mert múlt év szeptember 11-én az ottani nagykorcsmában dubajkodás közben szíven szúrta P a s z u l a Mojsze községi bírót, mert az el akarta távolítani a korcsmából a cigányokat. A vádlott beismerésben van s azzal védekezik, hogy részegségében követte el tettét. Az esküdtök bűnösnek mondták ki a vádlottat, akit a törvényszék 12 évi fegyházra ítél. Az ítélet jogerős.

§ Rablás az utcán. Múlt év szeptember 30-án este történt Nagybecskereken, hogy S t a i t y Dragutin itteni földműves a Tapavacs-kiféle korcsmában mulatott s távozásakor nagy bankóval fizetett. Ez feltűnt Gruin Misa és C s o b a n o v János idevaló napszámosoknak, akik Staity után mentek, megtámadták őt az utcán s körülbelül 100 koronát elraboltak tőle s azonkívül még könnyebb testi sértést is követtek el ellene. Az ügyészség a vádlottakat rablás és könnyű testi sértéssel vádolja.

Ez ügyben J unker János törvényszéki bíró elnököt, szavazó-bírák: Junga Aladár és P u t i c s Oktáv, jegyző: dr. Szöllőssy Ernő, ügyész Czenger Nándor, védők voltak pedig dr. Hubert Zsigmond és dr. Zsupanszky Szlavkó. Gruin beismeri tettét, ellenben C s o b a n o v állítja, hogy ő csak azért ment Staity után, hogy megvédelmezze azt Gruin támadásaitól. Ezt az állítást persze a tanuk megcáfolják.

A tárgyalást délután folytatják. Ítéletre valószínűleg csak este kerül a sor.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma megindult az adó-reform részletes vitája is, mely épp oly széles mederben indult meg, mint az általános vita, valószínű azonban, hogy egy idő múlva belefáradnak a honatyák a vitába s a részletek vitája se fog olyan soká tartani, mint hiszik. Az ülés végén interpellációk voltak.

Justh Gyula elnök a mai üést 10 óra után megnyitja s etnoki előterjesztései során jelenti, hogy több interpelláció van. Javasolja, hogy az interpellációkra a Ház fél 2 órakor térjen át. A Ház így is határoz.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ezután betérjeszti a közös hadseregben szolgáló magyar tisztek számára és szolgálati viszonyairól szóló jelentését.

Most áttértek az adóreform részletes vitájára.

Hódy Gyula a kisbirtok és nagybirtok aránytalan megterheléséről szól. Egyébként a javaslatot elfogadja.

Utána **Polónyi Géza** szólalt föl, aki az általános vita során az adóreform mellett érvelő szónokokkal polemizál s azt fejtegeti, hogy az adóreform éppen a magyar kézen levő birtokokat fenyegeti legjobban. Fel 2 óráig folyton ő beszélt a javaslat ellen.

Ekkor áttértek az interpellációkra.

Először Bozóky Árpád interpellált **Bienert báró** osztrák pénzügyminiszternek az annexióról szóló beszéde miatt.

Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban válaszol az interpellációra s megnyugtató kijelentést tesz, mire a Ház a választ tudomásul veszi.

Ezután **Markos Gyula** interpellál, majd még **Nagy Dezsőnek** a budapesti német iskoláról szóló interpellációja és **Buzáth Ferencnek** egy interpellációja következik.

Az ülés folyik.

A politikai helyzet.

A bankkérdés.

Budapest, febr. 3. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint jó forrásból jelentik, a bankkérdés ügyében a két kormány a jövő héten kezdi meg a tárgyalásokat, amelyek előreláthatólag hosszabb időt vesznek igénybe.

Az ujoncjutalék.

Budapest, febr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben beszélték, hogy az ujoncjavaslatot az adó-reform vitájának megszakításával veszik tárgyalás alá, még pedig a jövő héten. Megkérdezték ma erről **Jekelfalussy** honvédelmi minisztert is, a miniszter azonban kijelentette, hogy nem tud róla semmit. Egyébként a képviselőház véderő bizottsága holnap foglalkozni fog az ujoncjavaslatokkal.

Híresztelések a jövő kormányról.

Budapest, február 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormányválságról s a jövő kormányról szóló híresztelések még egyre tartanak, a különböző legkalandosabb formában. Így azt mesélik, hogy a király **K h u e n-H é d e r v á r y** grótot bizná meg a kabinetalakítással s ha ez nem sikerülne akkor hivatalnok miniszteriumot neveznének ki, amely az általános választói jog alapján választásokat csinálna s a választások után alakulna parlamenti kormány. A választói jogot e hir szerint rendeleti uton léptetnék életbe s így csinálnák meg a választást. Ezeket a híreket persze mind csak politikai pletykáknak kell venni.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, febr. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) **Rauch Pál** báró horvát bán ma Budapestre érkezett s hosszasan tanácskozott **Wekerle Sándor** miniszterelnökkel és **Josipovich** horvát miniszterrel.

A keleti események.

Budapest, február 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsi jelentés szerint monarchiánk és Törökország között a jövő héten meg fog történni a megegyezés véglegesítése, amennyiben a még főnállott kisebb ellentéteket mind sikerült eloszlatni.

A rengő Olaszország.

Budapest, február 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy mai messinai távirat szerint, ott ma hajnalban 2 óra 40 perckor ismét heves földrengést éreztek. Három erős lökésből állt a rengés, amely szerencsére csak pillanatig tartott. Így is bedőltek az összes nagyobb még álló falak. Más kárt a rengés nem okozott.

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

Február 4. Közgazdasági bank mint r.-t. közgyűlése.
Február 7. Az első torontálzsécsányi takarékpénztár mint r.-t. közgyűlése.
Február 18. Az eleméri takaréki, előleg és hitelszövetkezet közgyűlése.
Február 21. A nagyteremiai takarékpénztár közgyűlése.

A Népbank közgyűlése.

A nagybecskereki Népbank r. t. tegnap tartotta meg a közgyűlést az intézet kitűnő igazgatójának, **Partilla Géza**nak az elnöklésével.

A közgyűlésen, amelyen a részvényesek szép számmal voltak képviselve, felolvasták az igazgatóság jelentését, tudomásul vették a zárószámadásokat, megadták a felmentvényeket, majd megszavazták a jövő évi költségvetést. Ezután megejtették a választásokat, mely szerint választmányi tagok lettek 3 évre: **Beneze Miksa**, **Dékány János**, **Haidegger Ödön**, **Kugler Lipót**, **Risztics Pál**, **Radoicsits Tivadar**, **Schenk Henrik**. 1 évre: **Klein Bernát**, **Prandell Rezső**. Felügyelőbizottság tagjai: **Annau Adám**, **Konkoly Samu**, **Strasser Jakab**. Pótag: **Wehner György**.

A közgyűlés végén **Kokits János** indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak **Partillának** és az igazgatóságnak.

Az évi jelentést helyszűke miatt lapunk legközelebbi számában közöljük.

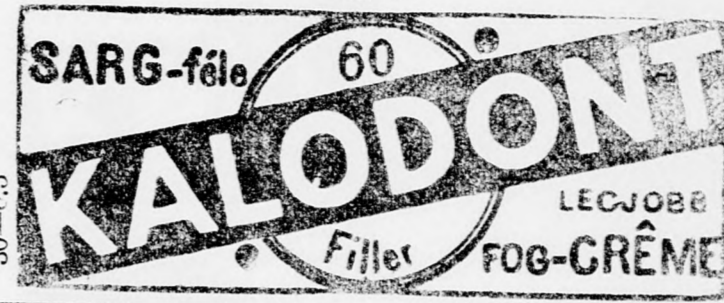
Határidő-üzlet.

Budapest, febr. 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai főzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	25-26
Buza (októberre)	21-52
Rozs (áprilisra)	20 02
Zab (áprilisra)	20 08
Rozs (októberre)	21-16
Tengeri (áprilisra)	14-52

Nyiltér.

(E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Mi a A legkiválóbb s a bel- és külföld legelső tekintélyei, valamint sok ezer orvos által ajánlott táplálószer egészséges és belbajos gyermekeknek és felnőtteknek. Nagy táplálóértéke van, előmozdítja a csont és az izom fejlődését, szabályozza az emésztést és használata olcsó.
109/3-4.1

1775/1909. b. v. k. sz.

127-1.1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1908. évi 14288. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1908. évi V. 2069. és 2069/2. számú végzése folytán **Raits Péra** szerbittebeli lakos javára 1500 kor. tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1908. évi december hó 16-ik napján lefoglalt és 1502 kor.-ra becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Szerbittebén 70. sz. házban leendő megtartására határidőül **f. évi febr. 18-ik napjának d. e. 9 óra** kitűzetik, az 1908. évi V. 2069/3. sz. alatt kelt végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: varrógépek, kész férfiruhák és posztók.

Nagybecskerek, 1909. évi január 28.

Kiss,
kir. bír. végrehajtó.

Több mint 600 vagyonos hölgy

mielőbb férjhez óhajt menni. Komolyan házasulni szándékoznak, ha vagyontalanok is (foglalkozás és vallás mellékes), jelentkezzenek

L. Schlesingernel, Berlin, 18.
23-646

657/1909. sz. A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerbcsanád községében rendszeresített 840 korona javadalmazással egybekötött **irnok-végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, nyújtsák be felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz **f. évi febr. hó 15-ig**

Nagyszentmiklós, 1909. évi jan. 26.

Hadffy,
főszolgabíró.

132-3.1

Kiadó lakás.

A Temesvári-utca 1519. számú házban **egy utcai lakás** (villanyvilágítással), mely áll 4 szoba, zárt folyosó és mellékhelyiségekből

folyó évi május hó 1-étől kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad **Eibenschütz Gerő.**
118-2.2

„Első torontálszécsányi takarékpénztár
mint részvénytársaság“
ZÁRSZÁMADÁSA
1908. ÉVRE.

VAGYON.				Mérleg-számla.				TEHER.			
Pénzkészlet	—	—	—	15078	07	Részvénytőke	—	—	—	100000	—
Leszámitolt váltók	—	—	—	1317480	60	Tartalék-alap	—	—	—	100000	—
Előlegek	—	—	—	855	—	Különleges tartalék-alap	—	—	—	27113	80
Jelzálogkölcsonők	—	—	—	60000	—	Torontálszécsányi szegény-alap	—	—	—	701	—
Intézeti ház	—	—	—	17968	16	Betétek	—	—	—	812949	45
Girószámlai követelés osztrák-magyar banknál	—	—	—	981	62	Visszleszámitolt váltók	—	—	—	347397	—
Követelések más pénzintézeteknél	—	—	—	1857	18	Átmeneti kamatok	—	—	—	10103	—
						Tiszta nyereség	—	—	—	15956	38
				1414220	63					1414220	63

TARTOZIK.				Nyereség- és veszteség-számla.				KÖVETEL.			
Betéti kamatok	—	—	—	36462	36	Váltó-kamatok	—	—	—	89544	80
Betéti kamatadó	—	—	—	3646	23	Dijak	—	—	—	490	05
Adó- és illetékek	—	—	—	6958	14	Intézeti ház jövedelme	—	—	—	336	—
Visszleszámitolási kamatok	—	—	—	15132	21	Kétes követelésekből befolyt	—	—	—	381	—
Lakbér	—	—	—	800	—						
Üzleti költségek	—	—	—	2822	53						
Felügyelő-bizottsági tiszteletdíj	—	—	—	400	—						
Jelenléti jegyek	—	—	—	1444	—						
Hivatalnokok fizetése	—	—	—	7130	—						
Tiszta nyereség	—	—	—	15956	38						
				90751	85					90751	85

124-1.1

Torontál-Szécsány, 1908. december hó 31-én.

A könyvelőség: Sabarich Antal s. k.**Az igazgatóság:**

Probst István s. k., vezérigazgató. Feimer István s. k. Kindl István s. k. Trendler György s. k.
Klopp István s. k. Graszl Jakab s. k. Wilhelm István s. k. Feimer Miklós s. k. Feimer Jakab János s. k.

Fenti mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát felülvizsgáltuk és a fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtuk.

Torontál-Szécsány, 1909. január hó 15-én.

A felügyelő-bizottság:

Franz J. L. s. k., elnök. Szilber Gyula s. k. Merschdorf Mihály s. k.

Tisztelt közgyűlés! Az igazgatóság által elének terjesztett 1908. évi december 31-én lezárt mérlegnek felülvizsgálása után van szerencsénk jelenteni, hogy azt a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk. A kimutatott 15956 kor. 38 fillér képezi az elmúlt üzletév eredményét, miért is hozzájárulunk az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatához és ezt elfogadásra ajánljuk. Kérjük a mérleget jóváhagyni és az igazgatóságnak, valamint nekünk is az elmúlt üzletévre a felmentvényt megadni.

Torontál-Szécsány, 1909. január hó 15-én.

A felügyelő-bizottság:

Franz J. L. s. k., elnök. Szilber Gyula s. k. Merschdorf Mihály s. k.